

**ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΝΩΤΕΡΗΣ ΚΑΙ ΑΝΩΤΑΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ**

ΠΑΓΚΥΠΡΙΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ 2010

Μάθημα: ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

Ημερομηνία και ώρα εξέτασης: Δευτέρα, 7 Ιουνίου 2010

07:30 – 10:00

ΤΟ ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΟ ΔΟΚΙΜΙΟ ΑΠΟΤΕΛΕΙΤΑΙ ΑΠΟ ΕΞΙ (6) ΣΕΛΙΔΕΣ

ΟΔΗΓΙΕΣ:

- Να απαντηθούν όλες οι ερωτήσεις.
- Οι απαντήσεις να είναι σαφείς, ακριβείς και περιεκτικές.
- Όλοι οι υπολογισμοί να φαίνονται στο τετράδιο των απαντήσεών σας.
- Επιτρέπεται η χρήση μη προγραμματισμένης υπολογιστικής μηχανής.
- Δεν επιτρέπεται η χρήση διορθωτικού υγρού ή άλλου μέσου.

Ερώτηση Α

1. Μια από τις ιδιότητες των αναγκών είναι αυτή του πολλαπλασιασμού.

(α) Ποιες ανάγκες έχουν την ιδιότητα αυτή και ποιες όχι;

(β) Δύο από τις αιτίες που προκαλούν τον πολλαπλασιασμό των αναγκών είναι η τεχνολογία και η διαφήμιση. Να εξηγήσετε με ποιο τρόπο επιδρούν στον πολλαπλασιασμό και να αναφέρετε άλλες δύο αιτίες.

(γ) Να αναφέρετε τις άλλες δύο ιδιότητες των αναγκών.

(Μονάδες 5)

2. Ο Ανδρέας Ανδρεάδης το 2007 είχε μηνιαίο μισθό €1.800. Το 2008 ο μισθός του ανήλθε στα €1.890 και το 2009 στα €1.980. Ο δείκτης τιμών (έτος βάσης 2007), διαμορφώθηκε το 2008 στις 105 μονάδες και το 2009 στις 112 μονάδες. Να υπολογίσετε και να αναφέρετε αν αυξήθηκε ή μειώθηκε ο πραγματικός μισθός του Ανδρεάδη το 2008 και το 2009. Να δείξετε όλους τους υπολογισμούς σας.

(Μονάδες 5)

3. Με βάση τους φορολογικούς συντελεστές που δίνονται πιο κάτω:

Φορολογητέο Εισόδημα	Φορολογικοί Συντελεστές
€	%
0 – 19.500	0
19.501 – 28.000	20
28.001 – 36.300	25
36.301 και άνω	30

(α) Να υπολογίσετε το φόρο εισοδήματος του Γ. Γεωργιάδη με φορολογητέο εισόδημα €45.500 και του Δ. Δημητριάδη με φορολογητέο εισόδημα €35.500. Σχολιάστε αν ο φόρος εισοδήματος που πληρώνουν είναι δίκαιος.

(Μονάδες 5)

(β) Και οι δυο αγόρασαν από ένα αυτοκίνητο αξίας €18.400 το καθένα, συμπεριλαμβανομένου του Φόρου Προστιθέμενης Αξίας (ΦΠΑ) 15%.

i. Να υπολογίσετε το ποσό του ΦΠΑ που πλήρωσε ο καθένας.

(Μονάδες 2)

ii. Με βάση τα δεδομένα της ερώτησης και τους υπολογισμούς σας να αποδείξετε αν η πιο πάνω φορολογία είναι προοδευτική ή αντίστροφα προοδευτική ως προς το εισόδημα.

(Μονάδες 3)

(Σύνολο Μονάδων 20)

Ερώτηση Β

1. Στον πιο κάτω πίνακα δίνονται στοιχεία που αναφέρονται στην παραγωγή μιας βιομηχανικής επιχείρησης:

Μονάδες Παραγωγής	Συνολικό έσοδο €	Σταθερό κόστος €	Μεταβλητό κόστος €	Συνολικό κόστος €	Οριακό κόστος €
0				250	
1					130
2				500	
3			350		
4					90
5				825	
6				995	
7			965		
8					285
9			1550		
10				2175	

Η τιμή πώλησης του προϊόντος της επιχείρησης είναι €200 κατά μονάδα.

Ζητείται:

- (α) Να αντιγράψετε στο τετράδιο των απαντήσεών σας τον πιο πάνω πίνακα και να τον συμπληρώσετε. (Δε χρειάζεται να δείξετε τους υπολογισμούς σας.)
- (β) Με βάση τα στοιχεία του πίνακα να δείξετε, στο τετραγωνισμένο χαρτί του τετραδίου σας, τις καμπύλες του συνολικού εσόδου (TR) και του συνολικού κόστους (TC) και να κατονομάσετε τις περιοχές του κέρδους ή / και της ζημιάς.
- (γ) Τι είναι το Νεκρό Σημείο του κύκλου εργασιών; Υπάρχει κέρδος στο σημείο αυτό; Να δικαιολογήσετε την απάντησή σας. Να δείξετε στο διάγραμμά σας όσα νεκρά σημεία υπάρχουν.
- (δ) Στις πόσες μονάδες αντιστοιχεί το άριστο επίπεδο παραγωγής;

(Μονάδες 17)

2. Να αναφέρετε τα είδη του μεταβλητού κόστους και να δώσετε ένα παράδειγμα για το καθένα.

(Μονάδες 3)

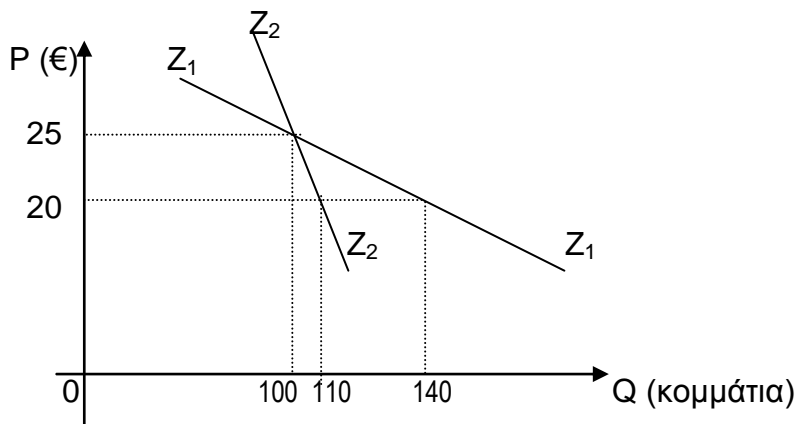
3. Να αναφέρετε τις τέσσερις ιδιότητες που πρέπει να συγκεντρώνει ένα αγαθό για να χρησιμοποιηθεί ως χρήμα. Ποια αγαθά που χρησιμοποιήθηκαν ιστορικά ως χρήμα συγκέντρωναν και τις τέσσερις ιδιότητες;

(Μονάδες 3)

(Σύνολο Μονάδων 23)

Ερώτηση Γ

1. Δίνεται το πιο κάτω διάγραμμα των καμπυλών Z_1Z_1 και Z_2Z_2 . Η τιμή μειώνεται από €25 σε €20 το κομμάτι.

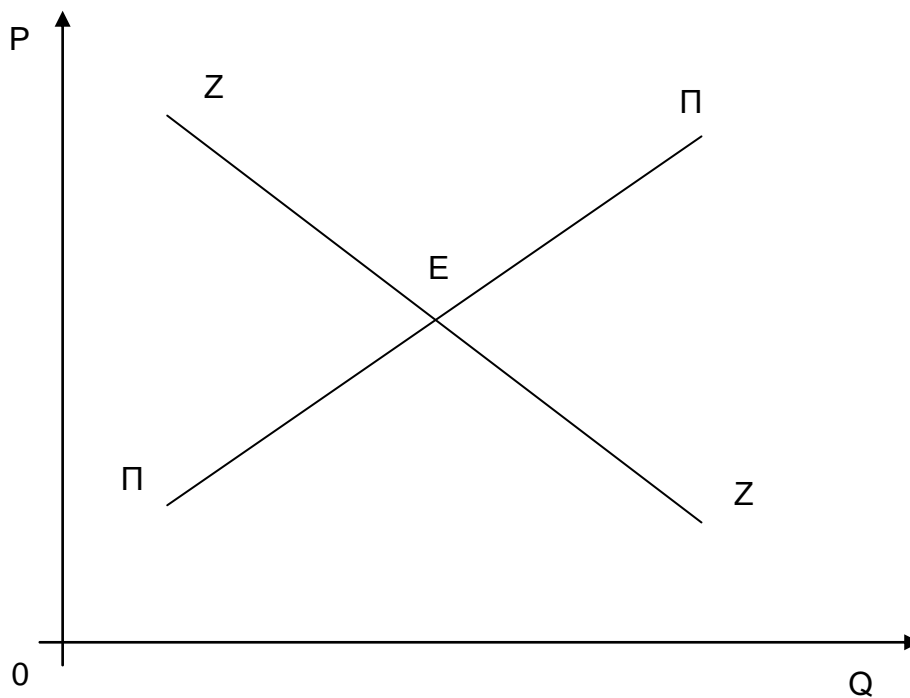
Ζητείται:

(α) Να υπολογίσετε και να χαρακτηρίσετε την ελαστικότητα ζήτησης των δύο καμπυλών όταν η τιμή μειώνεται από €25 σε €20.

(β) Να εξηγήσετε σε ποια κατηγορία αγαθών αναφέρεται η κάθε καμπύλη.

(Μονάδες 6)

2. Το πιο κάτω σχεδιάγραμμα παρουσιάζει την καμπύλη ζήτησης ZZ και την καμπύλη προσφοράς $\Pi\Pi$ των πουλερικών σε μια υποθετική αγορά, κατά τη διάρκεια μιας εβδομάδας:

Ζητείται:

Να αναφέρετε και να εξηγήσετε ποιο θα είναι το αποτέλεσμα του καθενός από τα πιο κάτω γεγονότα πάνω στην καμπύλη ζήτησης ή προσφοράς ή και στις δυο καμπύλες: (Δεν είναι απαραίτητος ο σχεδιασμός γραφικής παράστασης.)

- i. Αύξηση της τιμής του χοιρινού κρέατος.
- ii. Καταστροφή υποστατικών των πουλερικών από θεομηνία.
- iii. Μείωση των τιμών των τροφών των πουλερικών.
- iv. Μείωση των εισοδημάτων των καταναλωτών (υποθέστε ότι τα κοτόπουλα θεωρούνται κατώτερα αγαθά).

(Μονάδες 12)

(Σύνολο Μονάδων 18)

Ερώτηση Δ

1. Σας δίνεται ο πιο κάτω πίνακας που αναφέρεται στις παραγωγικές δυνατότητες μιας χώρας, όπου οι συντελεστές παραγωγής απασχολούνται πλήρως, αποδοτικά και η τεχνολογία θεωρείται δεδομένη.

Συνδυασμοί Παραγωγής	Γεωργικά Προϊόντα (τόνοι)	Μηχανολογικά Προϊόντα (τεμάχια)	Κατά μονάδα Κόστος Ευκαιρίας κάθε πρόσθετης μονάδας	
			Γεωργικών Προϊόντων (σε τεμάχια μηχανολογικών προϊόντων)	Μηχανολογικών Προϊόντων (σε τόνους γεωργικών προϊόντων)
A	0	78		
B	30	76		
Γ	54	71		2
Δ	;	61		
E	86	45		
Z	94	25		
H	98	0		

Ζητείται:

- (α) Να αντιγράψετε τον πίνακα στο τετράδιό σας και να συμπληρώσετε τα κενά, δείχνοντας όλους τους υπολογισμούς σας.

(Μονάδες 8)

- (β) Τι υποδηλώνει ο αριθμός 2 στη στήλη του κόστους ευκαιρίας των μηχανολογικών προϊόντων;

(Μονάδες 2)

2. Οι οικονομικές διακυμάνσεις είναι στο επίκεντρο της καθημερινής επικαιρότητας.

Ζητείται:

- (α) Να δείξετε σε διάγραμμα την καμπύλη που δείχνει τις εναλλασσόμενες (διαδοχικές) φάσεις των οικονομικών διακυμάνσεων και να τοποθετήσετε στην κατάλληλη θέση τις ονομασίες της κάθε φάσης.

- (β) Ποια φάση επικρατεί σήμερα στην Κύπρο; Να δικαιολογήσετε την απάντησή σας.

(γ) Ποια μέτρα ενδείκνυται να πάρει το κράτος στη φάση αυτή από πλευράς δημοσιονομικής πολιτικής;

(Μονάδες 10)

(Σύνολο Μονάδων 20)

Ερώτηση Ε

1. Σε πρόσφατο δημοσίευμα στον ημερήσιο Κυπριακό τύπο αναφέρονται μεταξύ άλλων και τα ακόλουθα:

“Κατά πολύ ψηλότερη, ως και 5.000 άτομα, της εγγεγραμμένης είναι η πραγματική ανεργία στον τόπο μας. Μολονότι ο Μάιος έκλεισε με 20.583 άτομα, σε σύγκριση με 21.633 τον Απρίλη, οι εκτιμήσεις του Υπουργείου Οικονομικών ανεβάζουν την πραγματική ανεργία του προηγούμενου μήνα κατά 5.000 περίπου άτομα, υπολογίζοντάς την στους 25.690 άνεργους. Αυτό σημαίνει ότι ένας στους τέσσερις άνεργους δεν φαίνεται στα επίσημα στοιχεία των υπηρεσιών. Στελέχη του Υπουργείου Οικονομικών εκτιμούν ότι η πραγματική ανεργία τον Μάιο ενδέχεται να σκαρφαλώσει στο 7% από 6,8% που ήταν τον Απρίλη.”

Αφού μελετήσετε το πιο πάνω δημοσίευμα να απαντήσετε τις πιο κάτω ερωτήσεις:

(α) Πώς ονομάζεται η διαφορά μεταξύ της εγγεγραμμένης και της πραγματικής ανεργίας; Γιατί αυτή δε φαίνεται στα επίσημα στοιχεία των κρατικών υπηρεσιών;

(β) Κρίνοντας με βάση το μέγεθος του ποσοστού (7%) της ανεργίας το Μάιο:

- (i) ποιο είδος ανεργίας επικρατεί κυρίως σήμερα στην Κύπρο;
- (ii) σε ποια κατάσταση της οικονομίας εμφανίζεται;
- (iii) ποιος είναι ο κύριος λόγος που δημιουργεί αυτό το είδος της ανεργίας και με ποιο τρόπο;

(γ) Να αναφέρετε τρεις κοινωνικές συνέπειες που προκαλεί η ανεργία.

(δ) Να υπολογίσετε το Εργατικό Δυναμικό της Κύπρου κατά το μήνα Μάιο με βάση τα στοιχεία του πιο πάνω δημοσιεύματος.

(Μονάδες 13)

2. Να αναφέρετε και να αναπτύξετε δύο τρόπους με τους οποίους το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο βοηθά τις χώρες που παρουσιάζουν συνεχώς μεγάλα χρέη και ελλείμματα στο Ισοζύγιο Πληρωμών τους.

(Μονάδες 4)

3. Τι προβλέπουν οι δείκτες του Μάαστριχτ για το δημοσιονομικό έλλειμμα και το δημόσιο χρέος;

(Μονάδες 2)

(Σύνολο Μονάδων 19)

(ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΜΟΝΑΔΩΝ 100)

-----Τ Ε Λ Ο Σ-----